REZOLUCIJA (EU) 2023/1941 EUROPSKOG PARLAMENTA

od 10. svibnja 2023.

s primjedbama koje su sastavni dio Odluke o razrješnici za izvršenje proračuna Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex) za financijsku godinu 2021.

EUROPSKI PARLAMENT,

— uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje proračuna Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu za financijsku godinu 2021.,

— uzimajući u obzir članak 100. Poslovnika i Prilog V. Poslovniku,

— uzimajući u obzir mišljenje Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračunski nadzor (A9-0142/2023),

A. budući da je prema izvještaju o prihodima i rashodima Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu („Agencija") ([1]) njezin konačni proračun za financijsku godinu 2021. iznosio 535 245 042 EUR, što je povećanje od 46,87 % u odnosu na 2020.; budući da se proračun Agencije uglavnom financira iz proračuna Unije;

B. budući da bi sva tijela, uredi i agencije Unije trebali biti transparentni i u potpunosti odgovarati građanima Unije za sredstva koja su im povjerena;

C. budući da je Revizorski sud u svojem izvješću o godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji Agencije za financijsku godinu 2021. („izvješće Revizorskog suda") izjavio da je dobio razumno jamstvo da je godišnja računovodstvena dokumentacija Agencije pouzdana te da su temeljne transakcije zakonite i pravilne;

D. budući da od prosinca 2019. Agencija provodi novi mandat s povećanjem u pogledu misija i osoblja, za što je potreban odgovarajući proračun;

E. budući da su proračun Agencije i izvršenje plana radnih mjesta znatno povećani tijekom 2021. zbog proširenog mandata na temelju Uredbe (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]);

F. budući da je Revizorski sud u svojem tematskom izvješću br. 8/2021 o podršci Agencije upravljanju vanjskim granicama utvrdio nekoliko nedostataka povezanih s primarnim aktivnostima Agencije, a to su praćenje stanja, analiza rizika, procjena ranjivosti, zajedničke operacije i brze intervencije na granicama, operacije vraćanja i osposobljavanje Agencije te nedostatak procjena potreba i učinka prije eksponencijalnog povećanja izdataka Agencije;

Upravljanje proračunom i financijama

1. pozdravlja zaključak Revizorskog suda da su prihodi i plaćanja povezani s računovodstvenom dokumentacijom Agencije za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. zakoniti i pravilni u svim značajnim aspektima;

2. primjećuje da je praćenje proračuna tijekom financijske godine 2021. rezultiralo stopom izvršenja proračuna od 94,70 %, što je smanjenje od 4,27 % u odnosu na 2020.; poziva Agenciju da obrati više pozornosti kako bi se izbjegle niže razine obveza i kako bi se dostigla stopa koja će biti bliže ciljnoj stopi od 100 %;

([1]) SL C 141, 29.3.2022., str. 112.

([2]) Uredba (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2019. o europskoj graničnoj i obalnoj straži i stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 1052/2013 i (EU) 2016/1624 (SL L 295, 14.11.2019., str. 1.).

3. žali zbog toga što je stopa izvršenja odobrenih sredstva za plaćanje 2021. iznosila samo 50,42 %, što je smanjenje od 4,90 % u odnosu na 2020., unatoč tomu što je odjel za financije Agencije uveo određene mehanizme za poboljšanje izvršenja proračuna; prima na znanje objašnjenje tog smanjenja koje je navela Agencija, prema kojem se plaćanja za operacije na terenu u velikoj mjeri izvršavaju tijekom godine N+1, a znatno povećanje opsega operacija na terenu neizbježno je dovelo do smanjenja stope izvršenja odobrenih sredstava za plaćanje 2021.;

4. prima na znanje drugu izmjenu proračuna Agencije izvršenu 2021. u vezi s vraćanjem 14,5 milijuna EUR u proračun Unije; smatra da je obrazloženje koje je Agencija navela za donošenje te izmjene nedovoljno; poziva Agenciju da u budućem izvješćivanju dostavi tijelu nadležnom za davanje razrješnice opširnija obrazloženja razloga za donošenje izmjena proračuna kojima se sredstva vraćaju u proračun Unije;

5. zabrinut je zbog toga što je razina prijenosa (sredstva C8) iz 2020. u 2021 iznosila 159 400 000 EUR, dok je razina prijenosa iz 2021. u 2022. iznosila 237 000 000 EUR; smatra da je ta razina osobito visoka; žali zbog toga što je 2021. stopa plaćanja sredstava C8 iznosila samo 87 %, što je manje nego prethodnih godina (2019. i 2020.); međutim, prima na znanje primjedbu Agencije da je na taj pokazatelj utjecala pandemija; primjećuje da bespovratna sredstva čine oko 60 % ukupnog operativnog proračuna Agencije i da je prema navodima Agencije većina tih sredstava povezana s aktivnostima koje obično imaju prošireno razdoblje; nadalje, prima na znanje primjedbu Agencije da su znatni iznosi prijenosa opravdani jer ih je većina povezana sa životnim ciklusom aktivnosti čiji je konačni datum u prosincu, zbog čega je prijenos neizbježan; razumije primjedbu Agencije da je rizik od storniranja prijenosa ublažen zbog činjenice da za sve te prijenose mora postojati pravna obveza koja pruža određenu razinu sigurnosti da će se iznosi isplatiti; ipak, podsjeća na stajalište Revizorskog suda da se prekomjerne razine prijenosa u određenim slučajevima mogu spriječiti boljim planiranjem proračuna i njegovih ciklusa provedbe te prenosi to stajalište; poziva Agenciju da nastavi ulagati napore u tom smjeru, među ostalim da teži preciznijim procjenama troškova i predviđanjima proračuna te da izvijesti tijelo nadležno za davanje razrješnice o postignutom napretku;

6. izražava zabrinutost zbog primjedbe Revizorskog suda koja je naglašena kao posebna napomena u vezi s prijenosom proračunske obveze s datumom u prosincu 2020. u 2021. bez zaključenja pravne obveze prije kraja 2020.; primjećuje da su plaćanja povezana s tim problemom tijekom 2021. iznosila 18 375 458 EUR; nadalje, prima na znanje činjenicu da je Agencija ispravila tu neusklađenost naknadnim pravnim obvezama tijekom 2021.;

7. sa zabrinutošću prima na znanje drugu primjedbu Revizorskog suda naglašenu kao posebnu napomenu, u kojoj stoji da doprinosi zemalja schengenskog područja koje nisu članice Unije i doprinosi Unije za uravnoteženo financiranje nisu točno izračunani; primjećuje da su potonji precijenjeni za 2,6 milijuna, dok su ovi prvi podcijenjeni za isti iznos; nadalje primjećuje da izvještaj o financijskom rezultatu za 2021. godinu nije imao učinak na operativne prihode; ustraje, međutim, u svojoj primjedbi da je to pokazatelj potrebe za dodatnim smjernicama Komisije za tijela Unije o tome kako točno izračunavati doprinose zemalja koje nisu članice Unije; poziva Komisiju da bez daljnje odgode objavi dodatne smjernice;

8. sa zabrinutošću primjećuje treću primjedbu Revizorskog suda naglašenu kao posebnu napomenu koja se odnosi na izjavu računovodstvenog službenika Agencije u vezi s nedostatkom potrebnih informacija za potvrdu novog sustava koji je utvrdio dužnosnik za ovjeravanje i koji se upotrebljava za pribavljanje računovodstvenih informacija koje prikazuju imovinu i obveze Agencije te izvršenje proračuna; napominje da se istim sustavom koristi Komisija i da ga je potvrdio računovodstveni službenik Komisije; potiče Agenciju da tijelu nadležnom za davanje razrješnice dostavi pojašnjenje o tom pitanju;

9. ističe važnost snažne i učinkovite Agencije koja dobro funkcionira i koja državama članicama može pomoći u upravljanju zajedničkim vanjskim granicama Unije i osigurati integrirano upravljanje granicama s ciljem učinkovitog upravljanja tim granicama u potpunosti u skladu s temeljnim pravima te s ciljem povećanja učinkovitosti politike Unije u pogledu vraćanja; prima na znanje podijeljenu odgovornost Agencije i država članica u ispunjavanju obveza u pogledu temeljnih prava; naglašava da je učinkovito i pravedno upravljanje vanjskim granicama od ključne važnosti za očuvanje schengenskog prostora kao područja slobode, sigurnosti i pravde; ističe da su bliska suradnja i sporazumi s trećim zemljama kao što su sporazumi o ponovnom prihvatu, pružanju tehničke pomoći, osposobljavanju i aktivnostima vraćanja, zajedno s pružanjem razvojne potpore, važni za osiguravanje učinkovitog upravljanja granicama EU-a ([3]); poziva Agenciju i države članice da dodatno razviju strukture za suradnju te za razmjenu informacija i najboljih praksi;

10. prima na znanje mjere koje je Agencija poduzela za ublažavanje visokog rizika od gubitka mogućeg nepotrošenog proračuna, u okviru kojih države članice jednom mjesečno dostavljaju tablice za praćenje u kojima navode ažurirane stvarne nastale troškove; poziva Službu za unutarnju reviziju (IAS) da provede evaluaciju mehanizma Agencije za praćenje troškova i predviđanje potreba u okviru odredbi o bespovratnim sredstvima te utjecaja ažuriranja sustava Frontexovih aplikacija za vraćanja (FAR) i aplikacija za integrirano upravljanje vraćanjima (IRMA) na financijsko upravljanje operacijama vraćanja;

Uspješnost

11. primjećuje da je Agencija 2021. uvela novu organizacijsku strukturu, što je bio velik pothvat usmjeren na učinkovito izvršenje njezina proširenog mandata; uviđa utjecaj restrukturiranja agencije i promjene koje je ono uključivalo; u tom kontekstu pohvaljuje strategiju Agencije za povećanje učinkovitosti digitalizacijom, automatizacijom ili pojednostavnjenjem pravila i postupaka koji se primjenjuju u određenim područjima;

12. napominje da se Agencija 2021. koristila određenim mjerama kao ključnim pokazateljima uspješnosti za procjenu uspješnosti svojih aktivnosti, koje je usvojio upravni odbor Agencije i koje proizlaze iz jedinstvenog programskog dokumenta za razdoblje 2021.–2023.; s uvažavanjem primjećuje da se razina percipirane kvalitete proizvoda i usluga koje Agencija isporučuje poboljšala jer je 2021. dosegnula ocjenu 94,34 % utemeljenu na procjenama od prosječne i visoke do vrlo visoke; žali zbog toga što Agencija nije postigla postavljene ciljeve u slučaju nekih pokazatelja uspješnosti, na primjer kašnjenja plaćanja ili dostupnosti tehničke opreme za razmještaje;

13. primjećuje da je Agencija uspješno razmjestila prve stalne službenike Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu u države članice domaćine i četiri zračne luke Unije; prima na znanje da su glavne aktivnosti potonjih bile usmjerene na potporu suradnji u području identifikacije i izdavanja putnih isprava, savjetovanje o vraćanju i rezervacije letova u sustavu FAR; nadalje primjećuje da je Agencija 2021. provela 19 zajedničkih operacija s devet država članica domaćina, 23 država članica sudionica, 32 tijela i četiri treće države koje sudjeluju u njima; prima na znanje brzu intervenciju na granicama kojom je Agencija odgovorila na migracijski pritisak na vanjskoj kopnenoj granici između Litve i Bjelarusa te za kontrolu nezakonitih imigracijskih tokova prema Litvi i Uniji, ali istodobno naglašava zabrinutost u pogledu temeljnih prava, uključujući ona koja je utvrdio službenik za temeljna prava, koji prisustvovao u tim operacijama; prima na znanje operativne aktivnosti informiranja Agencije u vezi s brzom intervencijom na granicama u Litvi, zajedničkom operacijom Opalna obala u Engleskom kanalu i pokretanjem nove zajedničke operacije u jednoj trećoj zemlji (Srbiji); prima na znanje pokretanje pilot-faze za prve razmještaje časnika za vezu iz država članica; poziva Agenciju da obavijesti tijelo nadležno za davanje razrješnice o procjeni rezultata te pilot-faze nakon što se ona završi;

14. napominje da su operativne aktivnosti koje su se provodile na kopnenim granicama tijekom 2021. rezultirale s 3 546 prijavljenih incidenata u kojima je sudjelovalo 16 304 uhićenih nezakonitih migranata, 6 461 nezakonitih migranata i 368 uhićenih krijumčara; s uvažavanjem primjećuje nastojanja Agencije koja su dovela do vraćanja 18 301 državljana trećih zemalja zrakoplovima, od čega je 10 193 osoba vraćeno čarter letovima u 337 operacija u 33 države povratka, a 8 108 osoba je vraćeno linijskim letovima u 107 država povratka; uvažava da su dobrovoljna vraćanja činila 57 % svih vraćanja linijskim letovima tijekom 2021. i da je Agencija unajmila 22 zrakoplova za operacije vraćanja; pohvaljuje uspješnu pripremu i organizaciju prve cjelovite operacije vraćanja koju je predvodila Agencija, pri čemu je Agencija preuzela ulogu države članice organizatorice;

([3]) Frontexova strateška analiza rizika za 2022.

15. primjećuje da je u travnju 2021. potpisan izmijenjeni standardni operativni postupak mehanizma za prijavljivanje ozbiljnih incidenata, koji je poslužio za definiranje uloge i kompetencija službenika za temeljna prava; nadalje primjećuje da je potrebna dodatna revizija standardnog operativnog postupka mehanizma za prijavljivanje ozbiljnih incidenata odgođena te pozdravlja činjenicu da se mehanizam za prijavljivanje ozbiljnih incidenata trenutačno dovršava u suradnji sa službenikom za temeljna prava i uz savjetovanje sa Savjetodavnim forumom Agencije o temeljnim pravima; podsjeća da je to bio jedan od sedam uvjeta upućenih Agenciji u vezi s davanjem razrješnice prethodnih godina; poziva Agenciju da obavijesti tijelo nadležno za davanje razrješnice o dovršetku dodatne revizije standardnog operativnog postupka mehanizma za prijavljivanje ozbiljnih incidenata;

16. naglašava da bi svaki operativni plan trebao sadržavati transparentan mehanizam za izvješćivanje kako bi se osiguralo da se prijavi svaki incident u operativnom području i da se poduzmu odgovarajuće daljnje mjere; naglašava da bi se taj mehanizam za izvješćivanje trebao primjenjivati neovisno o načinu financiranja kako bi se osiguralo da Agencija, a posebno službenik za temeljna prava, može nadzirati cijelo operativno područje i istražiti sva izvješća o ozbiljnim incidentima ili druge naznake nesukladnosti;

17. pozdravlja odluku Agencije od 25. siječnja 2022. kojom se utvrđuju standardni operativni postupci za provedbu članka 46. Uredbe (EU) 2019/1896, napisanu u skladu s primjedbama i napomenama država članica i pridruženih zemalja schengenskog područja, službenika za temeljna prava i Savjetodavnog foruma Frontexa o temeljnim pravima;

18. pozdravlja provedbu informatičkih sustava za slučajeve vraćanja koji se temelje na sustavu za upravljanje slučajevima vraćanja (RECAMAS) u Italiji, Belgiji i Finskoj; podsjeća na preporuku koju je Agenciji dao njezin upravni odbor da surađuje i s drugim državama članicama i ostvari potrebne preduvjete kako bi slijedila taj primjer;

19. primjećuje znatno povećanje broja izvještaja o ozbiljnim incidentima sa samo 10 tijekom 2020. na 62 tijekom 2021., od čega ih je 53 bilo obuhvaćeno novoizmijenjenim standardnim operativnim postupkom; žali zbog toga što je najveći broj izvještaja zabilježen u Litvi i Grčkoj; pozdravlja činjenicu da je uspostavljen novi postupak pri kojem se službenik za temeljna prava jednom mjesečno izvješćuje o svim incidentima koji uključuju uporabu sile i obvezu objave godišnje procjene tog postupka koju je taj službenik preuzeo; poziva Agenciju da tijelo nadležno za davanje razrješnice obavijesti o rezultatima te procjene; pohvaljuje činjenicu da su promatrači za temeljna prava započeli svoju integraciju u operativni okvir i dovršili preko 200 dana razmještaja, posjetivši 10 zemalja i sudjelujući u 15 misija vraćanja;

20. primjećuje da je službenik za temeljna prava u okviru mehanizma Agencije za pritužbe tijekom 2021. primio i razmotrio 27 pritužbi te ih je šest ocijenio dopuštenima; izražava duboku zabrinutost zbog navodnih kršenja temeljnih prava u vezi s dopuštenim pritužbama;

21. podsjeća da je u svojoj presudi od 30. lipnja 2022. Sud Europske unije utvrdio da litavsko zakonodavstvo kojim se dopušta uskraćivanje međunarodne zaštite i automatsko pritvaranje podnositelja zahtjeva isključivo na temelju nezakonitog prelaska granice nije u skladu s pravom Unije; napominje da od srpnja 2022. Agencija više ne sudjeluje ni ne pruža potporu Litvi u nadzoru granica; napominje, međutim, da je Agencija nastavila djelovati u Litvi te da njezini službenici rade na graničnim kontrolama, čak i nakon presude Suda Europske unije; nadalje, podsjeća na zabrinutost, među ostalim i iz Vijeća Europe, zbog humanitarne situacije i navodnih kršenja humanitarnih prava na latvijsko-bjeloruskoj granici, do kojih je došlo zbog instrumentalizacije migranata od strane bjeloruskog režima; poziva Agenciju da provjeri da nije uključena u aktivnosti povezane s litavskim zakonodavstvom koje je Sud Europske unije proglasio nekompatibilnim s pravom Unije te da se suzdrži od sudjelovanja u operacijama koje nisu u skladu s pravom Unije;

22. prima na znanje pravne postupke pokrenute na Sudu Europske unije protiv Agencije u ime žrtava koje su tražile zaštitu u Grčkoj; napominje da je od Suda Europske unije zatraženo da utvrdi je li Agencija propustila djelovati u skladu s člankom 46. stavkom 4. Uredbe (EU) 2019/1896 jer nije donijela odluku o povlačenju financiranja svih ili dijela svojih aktivnosti u regiji Egejskog mora, o obustavi spomenutih aktivnosti ili o njihovu potpunom ili djelomičnom ukidanju; poziva Agenciju da Europskom parlamentu dostavi svu relevantnu dokumentaciju, uključujući mišljenje službenika za temeljna prava od 1. rujna 2022., izvješće o ozbiljnim incidentima iz 2021. i 2022., kao i podatke o istrazi slučaja kulturnog posrednika Agencije koji je nasilno protjeran u Tursku s još najmanje 130 državljana trećih zemalja, prema izvješću podnesenom upravnom odboru u studenom 2021.; prima na znanje činjenicu da su nakon objave mišljenja i preporuka službenika za temeljna prava u pogledu njegove procjene stanja u Grčkoj, bivša privremena izvršna direktorica i službenik za temeljna prava surađivali s grčkim vlastima radi uspostave zaštitnih mjera za osiguravanje poštovanja temeljnih prava u operativnim aktivnostima u Grčkoj; napominje da su nakon tih razgovora grčke vlasti izradile provedbeni plan za uvođenje zaštitnih mjera, što su službenik za temeljna prava i upravni odbor Agencije ocijenili kao dobar uspjeh; naglašava činjenicu da službenik za temeljna prava prepoznaje postupovne napore, ali je naglasio da nijedna promjena u praksi nije vidljiva; napominje da je službenik za temeljna prava preporučio Agenciji da se povuče iz Grčke u skladu s člankom 46. Uredbe (EU) 2019/1896;

23. prima na znanje suradnju Agencije s Europskom agencijom za kontrolu ribarstva i Europskom agencijom za pomorsku sigurnost radi koordinacije i dijeljenja resursa u područjima kao što su razmjena informacija, usluge nadzora i komunikacije, izgradnja kapaciteta, analiza rizika, a posebno dijeljenje kapaciteta; nadalje, primjećuje da je ta suradnja uređena trostranim radnim ugovorom koji su potpisale te tri agencije i koji je 2021. ažuriran na neodređeno vrijeme; pozdravlja njegovu provedbu, na primjer u okviru operacija kojima se odgovara na pitanja povezana s obalnom stražom u konkretnom morskom području i usluge nadzornih letjelica koje pruža Agencija; poziva Agenciju da dodatno istraži mogućnosti za koordinaciju i dijeljenje resursa i s drugim agencijama, posebno agencijama za pravosuđe i unutarnje poslove, unatoč mogućim razlikama između njih u operativnim aktivnostima;

24. napominje da je Agencija odgodila rok za provedbu preporuke br. 1 iz tematskog izvješća Revizorskog suda br. 8/2021 (rok krajem 2021.) o poboljšanju okvira za razmjenu informacija i europskoj slici stanja za više od jedne godine sa sredine 2022. na treće i četvrto tromjesečje 2023.; poziva Agenciju da se time hitno pozabavi;

Kadrovska politika

25. napominje da je 31. prosinca 2021. plan radnih mjesta bio ostvaren 82 % i da je zaposleno 861 privremenih djelatnika na 1 050 mjesta odobrenih u okviru proračuna Unije; povrh toga, konstatira da je za Agenciju radilo 506 ugovornih djelatnika i 187 upućenih nacionalnih stručnjaka (pri čemu je za Agenciju 2021. bilo odobreno 730 ugovornih djelatnika i 220 upućenih nacionalnih stručnjaka); pozdravlja činjenicu da se stopa popunjenosti Agencije povećala za oko 15 % u odnosu na 2020., uz zapošljavanje 432 nova djelatnika i uz neto povećanje broja zauzetih mjesta od 320, s 1234 tijekom 2020. na 1554 tijekom 2021.; prima na znanje da stopa popunjenosti radnih mjesta u Agenciji trenutačno iznosi 79 %, što je najviša stopa popunjenosti radnih mjesta od stupanja na snagu Uredbe (EU) 2019/1896; nadalje primjećuje da su 44 člana europskog sustava za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja (ETIAS) uvedena u posao za odjel središnje jedinice ETIAS-a; žali zbog toga što se vanjska fluktuacija osoblja Agencije tijekom 2021. gotovo udvostručila s 2,8 % tijekom 2020. na 4,4 % tijekom 2021.; uvažava stalne napore Agencije i ključna poboljšanja u području zapošljavanja unatoč kašnjenjima; prepoznaje da pravodobno zapošljavanje i ostvarivanje geografske uravnoteženosti i dalje predstavljaju izazove, uglavnom zbog niskog koeficijenta Poljske; nadalje, prima na znanje da nizak koeficijent Poljske predstavlja dugotrajni izazov za Agenciju te da se situacija u posljednjih nekoliko mjeseci pogoršala zbog rekordno visokih stopa inflacije u zemlji, koje su u prosincu 2022. dosegle 16,6 %;

26. prima na znanje raščlambu po spolu o kojoj je Agencija izvijestila za 2021. na razini višeg rukovodstva, gdje je zaposleno 15 muškarca (68,18 %) i sedam žena (31,82 %), upravnog odbora gdje je zaposleno 55 muškaraca (83,3 %) i 11 žena (16,7 %) i ukupnog osoblja Agencije, gdje je zaposleno 1 116 muškaraca (71,8 %) i 438 žena (28,2 %); potvrđuje da su za rodnu ravnotežu u upravnom odboru odgovorne države članice; duboko žali zbog toga što su nastojanja da se poboljša rodna ravnoteža u visokom rukovodstvu i među osobljem Agencije bila nedovoljna unatoč prethodnim pozivima koje je Parlament uputio Agenciji i državama članicama; apelira na Agenciju i države članice da pristupe rješavanju tog pitanja i da uzmu rodnu ravnotežu u obzir pri zapošljavanju novog osoblja i pri predlaganju kandidata za spomenute položaje i imenovanjima na te položaje;

27. s uvažavanjem prima na znanje imenovanje službenika za temeljna prava u lipnju 2021.; međutim, podsjeća da je Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) utvrdio da službenik za temeljna prava nije bio zadužen za vođenje predmeta za izvješća o ozbiljnim incidentima s navodnim kršenjima temeljnih prava; nadalje prima na znanje da se Agencija približila potpunoj provedbi svojeg proširenog mandata time što je tijekom 2022. imala na dužnosti ukupno 46 promatrača za temeljna prava u odnosu na njih samo 20 tijekom 2021.; primjećuje da je većina promatrača za temeljna prava imenovana na razini AD; ipak, žali zbog razlika koje postoje među promatračima za ljudska prava, s obzirom na to da ih se 15 i dalje zapošljava na položajima u razredu AST u odnosu na preostalih 31 koji se zapošljavaju na razini AD; podsjeća na dugogodišnji poziv Parlamenta i Komisije na zapošljavanje najmanje 40 promatrača za temeljna prava na razini AD; ističe da se Uredbom (EU) 2019/1896 pruža okvir za daljnja povećanja broja tih promatrača, kako se Agencija bude nastavila širiti, pri čemu inicijalni broj od 40 promatrača predstavlja prag, a ne gornju granicu; apelira na Komisiju i Agenciju da izmijene plan radnih mjesta Agencije kako bi se svi promatrači za temeljna prava zapošljavali na razini AD; poziva Agenciju da daljnja zapošljavanja promatrača za temeljna prava provodi isključivo na razini AD; nadalje, žali zbog toga što je ispunjenje zahtjeva iz članka 110. stavka 6. Uredbe (EU) 2019/1896, kojim je predviđeno zapošljavanje najmanje 40 promatrača za temeljna prava do prosinca 2020., odgođeno za gotovo dvije godine; podsjeća na negativnu ulogu koju je bivši izvršni direktor imao u opetovanim odgađanjima tog postupka i pozdravlja napore koje je bivša privremena uprava uložila u ispunjavanje tog zahtjeva;

28. pozdravlja opsežne mjere i politike koje je Agencija uvela za suzbijanje uznemiravanja; s uvažavanjem prima na znanje donošenje postupovnog priručnika za Frontexove povjerljive savjetnike tijekom 2021., u kojem se opisuje praktična primjena politike Agencije za suzbijanje uznemiravanja; prepoznaje ključnu ulogu koju povjerljivi savjetnici imaju u zaštiti dostojanstva osoblja Agencije i sprečavanju psihološkog i seksualnog uznemiravanja; istodobno naglašava važnost organizacijske kulture kojom se takve politike provode u praksi, s obzirom na to da su u trenutku donošenja priručnika o postupcima ključni pojedinci u Agenciji i dalje činili teške povrede dužnosti, uključujući one povezane s uznemiravanjem; prima na znanje da je na njih odgovoreno u okviru daljnjeg postupanja u vezi s nalazima istrage OLAF-a; u tom pogledu pozdravlja predanost Agencije strukturnoj preobrazbi, a posebno proširenje mreže povjerljivih savjetnika; ponovno poziva vodstvo Agencije da provede temeljitu istragu o provedbi postojećih postupaka protiv seksualnog uznemiravanja, da u potpunosti surađuje sa svim relevantnim tijelima, da tijelo nadležno za davanje razrješnice izvijesti o rezultatima te da predstavi detaljan akcijski plan s mjerama kojima se osigurava nulta tolerancija prema seksualnom uznemiravanju u svim aktivnostima Agencije;

29. prima na znanje odgovore Agencije na pisana pitanja Parlamenta u kojima se navodi da je tijekom 2021. nadležnim tijelima Agencije prijavljeno ukupno 10 slučajeva uznemiravanja; nadalje primjećuje da je od sedam službenih postupaka pokrenutih tijekom 2021. zaključeno njih četiri; poziva Agenciju da pažljivo procijeni svaki otvoreni predmet, primjenjujući pristup nulte tolerancije prema psihološkom, seksualnom ili bilo kakvom drugom uznemiravanju, te da brzo reagira kako bi odgovorni za takvo ponašanje odgovarali za svoja djela; nadalje poziva Agenciju da obavješćuje tijelo nadležno za davanje razrješnice o rezultatima ponovno otvorene istrage o tragičnoj smrti jednog člana osoblja koja se dogodila 2020.;

30. primjećuje pozornost i proaktivnost s kojom je Agencija pristupila politikama i postupcima koji se odnose na sigurnost i zdravlje na radu; u tom kontekstu pozdravlja uspostavu interne radne skupine za sigurnost i zdravlje na radu kako bi se osigurala učinkovita interna koordinacija, savjetovanje i utvrđivanje prioriteta; poziva Agenciju da obavijesti tijelo nadležno za davanje razrješnice o popisu djelovanja i mjera čija se provedba predlaže u sklopu okvira za sigurnost i zdravlje na radu te o njihovoj provedbi; prima na znanje mjere koje se trenutačno primjenjuju u Agenciji radi poboljšanja dobrobiti osoblja na poslu i ravnoteže između poslovnog i privatnog života, a odnose se na fleksibilno radno vrijeme i nadoknadu troškova sportskih aktivnosti; poziva Agenciju da donese više mjera u tom području, među ostalim vodeći se primjerima drugih institucija i tijela Unije;

Javna nabava

31. primjećuje da je Agencija 2021. objavila 36 otvorenih natječaja, od kojih je 18 rezultiralo potpisanim ugovorima ukupne vrijednosti 218 400 000 EUR i da ih je 18, procijenjene vrijednosti 241 000 000 EUR, još u tijeku; nadalje napominje da je Agencija pokrenula 29 postupaka za ugovore niske i srednje vrijednosti (o kojima je pregovarala s troje odnosno petero kandidata) ukupne vrijednosti 12 000 000 EUR, od kojih su 2021. za 25 od 29 postupaka potpisani ugovori ukupne vrijednosti 11 800 000 EUR, dok ih je četiri još u tijeku, a njihova ukupna vrijednost iznosi 300 000 EUR; nadalje primjećuje da je Agencija 2021. provela 203 postupka za ugovore vrlo male vrijednosti (o kojima se pregovaralo s jednim kandidatom) ukupne vrijednosti 2 500 000 EUR; naposljetku napominje da je tijekom 2021. obrađeno 991 postupaka u okviru postojećih okvirnih ugovora, ukupne vrijednosti 194 600 000 EUR, pri čemu je 900 postupaka rezultiralo potpisivanjem posebnih ugovora ili narudžbenicama ukupne vrijednosti 172 200 000 EUR, dok je 91 postupaka ukupne vrijednosti od 22 300 000 EUR još u tijeku;

32. pohvaljuje nastojanja koja je Agencija poduzela tijekom 2021. kako bi osigurala strateški važne ugovore u područjima kao što su potpora nadzornim letjelicama, osiguravanje osobne zaštitne opreme i sanitarnih potrepština, opskrba terenskim vozilima s pogonom na četiri kotača, opskrba službenim oružjem, pružanje usluga satelitskih snimanja, isporuka usluga izrade karata, pružanje meteoroloških i oceanografskih usluga informiranja i kupnja bespilotnih letjelica i korisnih tereta; pozdravlja pažnju s kojom je Agencija osmislila i provela plan osposobljavanja u nabavi;

33. ponovno izražava duboku zabrinutost zbog medijskih izvješća iz kolovoza 2022. prema kojima je Agencija angažirala izvođača koji je navodno iskorištavao kulturne posrednike nudeći im radne uvjete kojima se krše europski standardi za plaće i radne uvjete; prima na znanje predstavku koju su u tom pogledu podnijeli kulturni posrednici, kao i njihovu žalbu Europskom ombudsmanu; prima na znanje odgovore Agencije medijima da se nakon podnošenja predstavke Agencija obratila izvođaču kako bi ga podsjetila na njegove obveze; izražava žaljenje zbog činjenice da se informacije o provedbi ugovora i poštovanju uvjeta radnika nisu mogle pronaći u informacijama koje je Agencija dostavila Parlamentu;

34. sa zabrinutošću prima na znanje primjedbe Revizorskog suda u području nabave; posebno primjećuje da je Agencija pokrenula postupak nabave za okvirni ugovor za pružanje usluga putovanja u kojem su zahtjevi za financijske, tehničke i stručne kapacitete ponuditeljâ bili vrlo nisko postavljeni; primjećuje da je procijenjena vrijednost ugovora na kojem je Agencija temeljila svoju procjenu iznosila 15 000 000 EUR, dok je temeljna vrijednost ugovora pokrivala planirane troškove misije koji su procijenjeni na oko 240 000 000 EUR; podsjeća na zaključak Revizorskog suda da se Agencija u tom slučaju izložila raznim rizicima kao što je nemogućnost pravovremene isporuke ugovorenih usluga minimalne kvalitete i rizik da ugovor neće biti točno izvršen; žali zbog toga što je taj ugovor doveo do nedostatne uspješnosti koja je za posljedicu imala ozbiljno narušavanje kontinuiteta poslovanja; pozdravlja činjenicu da je ugovor raskinut odmah nakon obavljanja provjera; naglašava da se mora izbjegavati uporaba blagih zahtjeva za procjenu ponuditeljâ ili procjene koje se provode na temelju zavaravajućih podataka;

35. prima na znanje izvještaj Agencije o poboljšanom planiranju i praćenju godišnjeg plana nabave; poziva Službu za unutarnju reviziju da taj plan uključi u svoje buduće revizije;

Sprečavanje i postupanje u slučaju sukoba interesa i transparentnost

36. pozdravlja uspješnu provedbu pozivâ Parlamenta na objavu životopisa i izjava o interesima članova upravnog odbora Agencije i njezine izvršne uprave na internetskim stranicama Agencije;

37. prima na znanje daljnje korake koji su poduzeti kako bi se ojačala transparentnost aktivnosti Agencije; pozdravlja odluku izvršnog direktora Agencije o uspostavi registra transparentnosti u skladu s člankom 118. Uredbe (EU) 2019/1896; prima na znanje odgovor tijelu nadležnom za davanje razrješnice u kojem se navode informacije o kontaktima i sastancima registriranim i dokumentiranim u registru transparentnosti Agencije tijekom 2021.; poziva Agenciju da redovito izvještava tijelo nadležno za davanje razrješnice o provedbi i primjeni tog alata;

38. podsjeća na odluku Europskog ombudsmana donesenu u okviru istrage o obvezama u pogledu temeljnih prava pokrenute na njegovu vlastitu inicijativu; nadalje podsjeća da Agencija ima obvezu osigurati proaktivnu transparentnost kako je navedeno u članku 114. stavku 2. Uredbe (EU) 2019/1896; poziva Agenciju da provede sve preporuke Europskog ombudsmana; ponavlja svoj prijedlog da Agencija razvije i provede novi kodeks ponašanja kojim se osigurava potpuna transparentnost i dobro upravljanje te da Agencija obavješćuje tijelo nadležno za davanje razrješnice o napretku postignutom u tom pogledu;

39. ističe da je Europski ombudsman u svojoj odluci od 15. prosinca 2022. u slučajevima 1261/2020 i 1361/2020 utvrdio nepravilnosti u postupanju Agencije u pogledu njegove nedavne prakse kad je riječ o pristupu dokumentima;

40. uvažava informativnu napomenu Agencije od 27. lipnja 2022. o mjerama koje je poduzela uprava Agencije tijekom prijelaznog razdoblja, posebno o njezinim nastojanjima da ojača postupke koji su potrebni za dobro upravljanje i odgovornost u organizaciji jačanjem transparentnosti, proaktivnom komunikacijom i suradnjom s unutarnjim i vanjskim dionicima; pozdravlja inicijativu Agencije za operativni sažetak kojim će se javnost obavijestiti o njezinim operativnim aktivnostima na sveobuhvatan način; nadalje pozdravlja činjenicu da se Agencija obvezala da će na svojoj mrežnoj stranici objaviti preporuke koje su upravnom odboru iznijeli službenik za temeljna prava i savjetodavni forum; pozdravlja činjenicu da je Agencija konačno povećala svoju transparentnost povodom Dana industrije objavljivanjem izvješća o praćenju s informacijama o poduzećima koja sudjeluju na Danima industrije i njihovim prezentacijama na internetskim stranicama Agencije;

41. primjećuje da je primjena mjera i smjernica Agencije o zviždačima donijela rezultate; uviđa da je tijekom 2021. osoblje prijavilo jedan slučaj prijevarnih radnji i dva slučaja navodnog uznemiravanja; nadalje primjećuje da je jedan od ta tri slučaja zaključen, dok su preostala dva u tijeku na razini misija za utvrđivanje činjenica; poziva Agenciju da zajamči da se odgovorne osobe pozovu na odgovornost te da obavijesti tijelo nadležno za davanje razrješnice o ishodu tih triju slučajeva i daljnjim koracima koji se poduzimaju s njima u vezi;

42. ponovno ističe da ojačane nadležnosti i resursi dodijeljeni Agenciji moraju biti popraćeni povećanom transparentnošću i odgovornošću, kao i potpunim poštovanjem i zaštitom temeljnih prava; u tom pogledu pozdravlja činjenicu da Agencija koristi registar transparentnosti i prima na znanje da su i upravni odbor i izvršni direktor odredili prioritetne zadatke za daljnje jačanje mehanizama osiguravanja integriteta i odgovornosti na razini Agencije; u tom pogledu sa zadovoljstvom prima na znanje uspostavu Odjela za unutarnju reviziju i donošenje Povelje za unutarnju reviziju 2022.; ponovno izražava razočaranje rezultatima Agencije pod vodstvom prethodnog izvršnog direktora u pogledu odgovornosti, transparentnosti i poštovanja temeljnih prava, koji je djelovao kao izvršni direktor tijekom 2021. i koji je podnio ostavku tek 29. travnja 2022.; pozdravlja predanost potpunom rješavanju tih pitanja koju je izrazila privremena izvršna uprava; naglašava da su takva odgovornost, transparentnost i poštovanje temeljnih prava ključni za evaluaciju sa svrhom davanja razrješnice Agenciji za odgovarajuću financijsku godinu;

Unutarnja kontrola

43. prima na znanje procjenu koju je izvršila Agencija i kojom je obuhvaćen sustav unutarnje kontrole koji je djelomično bio na snazi 2021.; podsjeća na zabrinutost koju je izrazio upravni odbor zbog toga što u samo dva od 17 područja obuhvaćenih procjenom nisu utvrđeni nedostaci; nadalje, izražava zabrinutost zbog toga što su utvrđeni veliki nedostaci u vezi s područjem br. 5 (smatra pojedince odgovornima za izvršavanje njihovih zadaća u pogledu unutarnje kontrole radi ostvarenja ciljeva) i područjem br. 10 (odabire i razvija kontrolne aktivnosti koje pridonose ublažavanju rizika koji prijete postizanju ciljeva na prihvatljive razine); pozdravlja petnaest mjera Agencije za poboljšanje čiji je cilj jačanje kontrola u područjima u kojima su utvrđeni nedostaci u pogledu kontrole; prima na znanje da je za četiri od tih mjera potrebno stalno poboljšanje, a još četiri mjere su u tijeku; poziva Agenciju da nastavlja obavještavati tijelo nadležno za davanje razrješnice o postignutom napretku;

44. izražava zabrinutost zbog toga što je Agencija zabilježila velik broj slučajeva neusklađenosti u području upravljanja ugovorima, a posebno u području upravljanja bespovratnim sredstvima; žali zbog toga što su se broj odstupanja (iznimaka i slučajeva neusklađenosti) i s njima povezana vrijednost znatno povećali, sa 106 tijekom 2020. na 159 tijekom 2021., odnosno s 10,2 milijuna EUR tijekom 2020. na 21,3 milijuna EUR tijekom 2021., sa zabrinutošću primjećuje da je tijekom 2021. na područje upravljanja bespovratnim sredstvima otpadalo 72 % tog iznosa; nadalje primjećuje da je tijekom 2021. zabilježeno osam odstupanja s iznosom većim od 1 milijun EUR;

45. žali zbog kašnjenja u provedbi 12 preporuka Službe za unutarnju reviziju o upravljanju ugovorima, upravljanju informacijskim tehnologijama i upravljanju projektima, upravljanju ljudskim resursima te planiranju i dodjeli; poziva Agenciju da te nedostatke ispravi čim prije, po potrebi uz pomoć Komisije, te da tijelo nadležno za davanje razrješnice obavještava o napretku u tom pogledu;

46. podsjeća na preporuku Revizorskog suda da bi Agencija trebala donijeti i provesti politiku za osjetljiva radna mjesta; prima na znanje izvješće Agencije da se dovršava nacrt te politike; poziva Agenciju da što prije provede tu preporuku;

47. prima na znanje primjedbe Revizorskog suda o slabostima unutarnje kontrole Agencije u područjima postupaka zapošljavanja i postupaka nabave te s obzirom na delegiranje ovlasti dužnosnicima za ovjeravanje na osnovi delegiranja ili daljnjeg delegiranja; nadalje prima na znanje odgovore Agencije na zaključke Revizorskog suda i već provedene mjere; pozdravlja činjenicu da je Agencija u siječnju 2022. donijela jasnije upute za članove odbora za odabir kojima se jamče dosljednija procjena i usklađeniji postupci; poziva Službu za unutarnju reviziju da u svoje buduće revizije uključi ažurirane postupke zapošljavanja Agencije;

48. pozdravlja činjenicu da su uvedene mjere za poboljšanje postupaka prijenosa kako bi se spriječili nepravilni prijenosi; nadalje, pozdravlja dogovor o uključenju financijskih usluga Agencije u postupak prijenosa, planirano poboljšanje osposobljavanja koje se pruža dužnosnicima za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti te uspostavu službe za unutarnju reviziju u Agenciji;

Digitalizacija i zelena tranzicija

49. pohvaljuje cilj Agencije da dodatno integrira održivost u svoje operativne, analitičke, znanstvene i administrativne aktivnosti; primjećuje pozitivnu procjenu iskustva Agencije sa zelenom javnom nabavom nakon uvođenja smjernica u tom području; pozdravlja činjenicu da se Agencija odlučila za razmjenu dobrih praksi i stečenih iskustava s drugim agencijama, na što ju je potaknulo tijelo nadležno za davanje razrješnice; nadalje, pozdravlja aktivnosti za podizanje razine osviještenosti o zelenoj nabavi; primjećuje da se subjekti Agencije stalno potiču da se koriste zelenim kriterijima i rješenjima u javnoj nabavi;

50. primjećuje da je Agencija tijekom 2021. predsjedala Mrežom agencija za pravosuđe i unutarnje poslove, koja se sastoji od devet agencija Unije; pozdravlja odluku Agencije da istraži suradnju među agencijama za pravosuđe i unutarnje poslove u okviru seminara i aktivnosti osposobljavanja u područjima klimatskih promjena, ekološkog kriminala, ugljične neutralnosti poduzeća i politika zelenog plana; s uvažavanjem primjećuje da se Mreža agencija za pravosuđe i unutarnje poslove obvezala poduzeti niz mjera za potporu okolišu i borbu protiv ekološkog kriminala; pozdravlja činjenicu da je ta mreža potpisala zajedničku izjavu o zelenom planu EU-a, kojom se obvezala poštovati europske ciljeve politike koji se odnose na taj okvir te podržavati Uniju i njezine države članice u njihovoj provedbi;

51. pozdravlja različite mjere Agencije za smanjenje utjecaja njezinih aktivnosti na okoliš, među ostalim primjenom digitalnih rješenja za kruženje dokumenata bez papira, radnog postupka bez papira za financijske transakcije, alata za e-učenje za aktivnosti osposobljavanja ili sastanaka na daljinu; uviđa da je cilj Agencije na putu prema ugljičnoj neutralnosti prikupljati podatke o ugljičnom otisku i potrošnji po osobi; nadalje, primjećuje da je Agencija pokrenula studiju pod naslovom „Zeleni plan i Europska granična i obalna straža” radi ugradnje ekološke održivosti u sve postupke, politike i operacije Agencije; poziva Agenciju da izvijesti tijelo nadležno za davanje razrješnice o rezultatima te studije i daljnjim mjerama;

52. pozdravlja odluku Agencije da usvoji svoju strategiju za kibersigurnost koja se bavi radnjama koje se moraju izvršiti kako bi se povećala otpornost na kibersigurnosne prijetnje i kako bi se zaštitili digitalni zapisi Agencije; nadalje pozdravlja najvažnije mjere provedene u tom području tijekom 2021., uključujući ojačanu sposobnost sigurnosnog nadzora, sposobnost za upravljanje ranjivostima u području informacijskih i komunikacijskih tehnologija te tehnologiju prepoznavanja krajnjih točaka i odgovora; primjećuje da je Agencija donijela Frontexova sigurnosna pravila, Frontexov okvir za upravljanje informacijama te strategiju za informacijske i komunikacijske tehnologije za razdoblje 2022.–2027.; nadalje primjećuje da Agencija planira uspostaviti centar za sigurnosne operacije za operacije u području kibersigurnosti koji će djelovati 24 sata dnevno sedam dana u tjednu;

53. primjećuje da je strategija Agencije za povećanje učinkovitosti blisko povezana s provedbom različitih informatičkih alata; pozdravlja modernizaciju ustroja mreže EU-RESTRICTED EUROSUR, proširenu digitalnu potporu koja se pruža osoblju Agencije i razmještaj stalnih snaga digitalnih profila radi stjecanja iskustva u pružanju potpore u operativnim područjima na terenu; poziva Agenciju da u potpunosti integrira sustav SYSPER u upravljanje svojim ljudskim resursima;

54. pohvaljuje uložene napore Agencije i napredak ostvaren u području digitalizacije povezane s vraćanjima, posebno u pogledu ažuriranja referentnog modela RECAMAS, nove verzije sustava FAR i FAR za unajmljene letove te kontinuirano prikupljanje statističkih podataka u okviru sustava IRMA;

Kontinuitet poslovanja za vrijeme COVID-19 krize

55. pozdravlja donošenje plana kontinuiteta poslovanja Agencije; poziva Agenciju da izvješćuje tijelo nadležno za davanje razrješnice o provedbi tog plana;

56. pohvaljuje kontinuirane napore koje Agencija ulaže u prilagodbu promjenama uvjeta u kontekstu trećeg i četvrtog vala pandemije, među ostalim ažuriranjem internih praksi kao što su radni postupci bez papira, mrežno odobravanje ili virtualni sastanci; prepoznaje ključnu ulogu krizne ćelije, koja je oformljena nakon izbijanja pandemije, u pružanju potpore izvršnoj upravi u donošenju odluka radi osiguravanja kontinuiteta poslovanja, smanjenja prekida u operacijama Agencije i osiguravanja sigurnog radnog okruženja;

57. pozdravlja činjenicu da je Agencija donijela smjernice o zdravlju i sigurnosti u operacijama vraćanja tijekom pandemija ili izbijanja bolesti, čiji je cilj zajamčiti siguran nastavak operacija vraćanja u takvim situacijama;

Ostale primjedbe

58. prima na znanje predanost Agencije definiranju i operacionalizaciji poštovanja temeljnih prava u svojim aktivnostima donošenjem strategije o temeljnim pravima i plana djelovanja za područje temeljnih prava (FRAP) tijekom 2021.; pozdravlja predanost Agencije praćenju provedbe FRAP-a; poziva Agenciju da tijelo nadležno za davanje razrješnice izvijesti o napretku ostvarenom u provedbi FRAP-a; naglašava da uspjeh strategije o temeljnim pravima ovisi o njezinoj provedbi te da zaključci izvješća OLAF-a, koji se odnose i na financijsku godinu 2021., upućuju na to a. da je službeniku za temeljna prava onemogućen pristup operativnim informacijama, što je u suprotnosti s odredbama Uredbe (EU) 2019/1896, i b. da je prethodno izvršno rukovodstvo Agencije ignoriralo osoblje koje obavlja posao i prijavljuje incidente povezane s temeljnim pravima; u tom pogledu pozdravlja činjenicu da je otada uključen službenik za temeljna prava i da se s njim savjetuje o svim relevantnim spisima, kao i da se održavaju redoviti sastanci tog službenika s izvršnom upravom i savjetodavnim forumom; prima na znanje uspostavu mreže središnjih točaka za temeljna prava u svim subjektima Agencije radi razvoja stručnih znanja o temeljnim pravima u svim područjima djelovanja; prepoznaje važnu ulogu promatrača za temeljna prava, uključujući njihov pristup operativnim područjima i blisku suradnju s operativnim osobljem Agencije; napominje, međutim, da je uredu službenika za temeljna prava na raspolaganju manje od 20 članova osoblja unatoč povećanju broja zaposlenika u planu zapošljavanja Agencije; poziva Agenciju da ojača nastojanja da se uredu službenika za temeljna prava osiguraju odgovarajući resursi kako bi mogao provoditi svoje aktivnosti; nadalje, uvažava odluku Agencije u kojoj se utvrđuju pravila da izvršni direktor i upravni odbor moraju obavijestiti savjetodavni forum o daljnjim postupcima na temelju njegovih preporuka te zajamčiti poduzimanje mjera u vezi s preporukama službenika za temeljna prava; očekuje da Agencija provede preporuke službenika za temeljna prava navedene u njegovu godišnjem izvješću za 2021.; poziva Agenciju da zajamči da tijelo nadležno za davanje razrješnice bude obaviješteno o preporukama koje službenik za temeljna prava i savjetodavni forum predstave upravnom odboru;

59. ponavlja da su nalazi iz OLAF-ova izvješća ograničeni na povrede dužnosti i nepoštovanje postupaka od strane pojedinaca; uviđa da je Agencija uspješno radila na jačanju uloge službenika za temeljna prava, ali da Agencija još nije provela dublju analizu kako bi osigurala da nema strukturnih problema; u tom pogledu ponavlja da je potrebno: i. analizirati sustav unutarnje kontrole jer se predugo dopuštala povreda dužnosti od strane pojedinaca; ii. pratiti odnos Agencije s državama članicama, s obzirom na to da OLAF-ovi nalazi upućuju na to da države članice vrše pritisak na obalne straže i prikrivaju prisilno vraćanje, čime se rad Agencije dovodi u pitanje i izvan konteksta prethodnog vodstva; te iii. ocijeniti njezinu kontinuiranu primjenu članka 46. Uredbe (EU) 2019/1896, imajući u vidu odluku Agencije o povećanju prisutnosti na Egejskom moru, unatoč navodima u medijima i OLAF-ovim nalazima koji upućuju na kontinuirana kršenja temeljnih prava na tom području;

60. napominje da od listopada 2021. Agencija redovito izvješćuje upravni odbor o napretku u provedbi preporuka Europskog ombudsmana, Radne skupine za temeljna prava te pravne i operativne aspekte operacija u Egejskom moru i radne skupine Europskog parlamenta za nadzor Frontexa; poziva Agenciju da o napretku u provedbi tih preporuka izvijesti i tijelo nadležno za davanje razrješnice;

61. podsjeća na zaključak Suda Europske unije da odluke o vraćanju koje donose mađarske vlasti nisu u skladu s Direktivom 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([4]) i Poveljom Europske unije o temeljnim pravima; poziva Agenciju da ne sudjeluje u nikakvim operacijama koje nisu u skladu s pravom Unije; na temelju odgovora Agencije prima na znanje da je Agencija provela provjere i zaključila da nikad nije sudjelovala u vraćanjima povezanim s mađarskim zakonodavstvom za koje je Sud Europske unije utvrdio da nisu u skladu s pravom Unije (mađarski Nacionalni zakon LXXXIX iz 2007. i Zakon LVIII. iz 2020.); naglašava da bi Agencija, ako želi okrenuti novi list, uključujući obnovljenu predanost transparentnosti, u takvim slučajevima trebala pružiti veću jasnoću i transparentnost; primjećuje da Agencija tvrdi da zahtijeva od Mađarske da potvrdi posebne izjave o odricanju od odgovornosti koje se odnose na postupovne aspekte kad traži potporu Agencije, čime se osigurava da Agencija poduzima sve što može kako bi svi postupci vraćanja kojima pruža potporu u Mađarskoj bili u potpunosti usklađeni s relevantnim pravnim okvirom Unije o vraćanju i azilu; nadalje, napominje da je Agencija intenzivirala svoje aktivnosti nadzora postupaka vraćanja u Mađarskoj i poboljšala savjetovanje i suradnju sa službenikom za temeljna prava o Mađarskoj; naglašava da su postupci učinkoviti samo onoliko koliko i njihova provedba te da je to posebno zabrinjavajuće s obzirom na opće stanje vladavine prava u Mađarskoj;

62. naglašava da izravno i neizravno sudjelovanje Agencije u upravljanju granicama i nadzoru granica mora ići ruku pod ruku sa sprečavanjem i suzbijanjem kršenja temeljnih prava te s osiguravanjem usklađenosti s načelom zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja, u skladu s pravnom stečevinom Unije; poziva upravni odbor Agencije da dodatno osnaži svoje strukture unutarnjeg nadzora te ponovno ističe važnost neprestanog preispitivanja i kontrole aktivnosti upravljačkog tima kako bi se loše upravljanje pravodobno prepoznalo i ispravilo, kao i važnost provedbe standardnih operativnih postupaka za povlačenje financiranja, obustavu ili prekid aktivnosti Agencije ili za nepokretanje aktivnosti Agencije ako se takvi rizici pojave;

63. prima na znanje odluke upravnog odbora Agencije iz 2021. kojima se donose provedbena pravila u vezi s pravilima obrade osobnih podataka; podsjeća da je Europski nadzornik za zaštitu podataka (EDPS) dao mišljenja o pravilima Agencije o obradi osobnih podataka i da je Agencija posljedično započela s preinakom relevantnih odluka upravnog odbora kako bi se zajamčila potpuna usklađenost s pravilima Unije o zaštiti podataka; poziva Agenciju da tijelo nadležno za davanje razrješnice izvijesti o ostvarenom napretku u tom pitanju; nadalje, poziva Agenciju da od Europskog nadzornika za zaštitu podataka zatraži mišljenje proizašlo iz revidiranih odluka upravnog odbora o pravilima o obradi podataka;

64. sa zabrinutošću prima na znanje medijska izvješća o navodnim povredama dužnosti do kojih je došlo pri proširenju programa za obradu osobnih podataka za analizu rizika; prima na znanje odgovor Agencije da se projekt provodio od 2015. do 2017., što je Agenciji omogućilo razvoj kapaciteta potrebnih za obradu osobnih podataka u skladu s člankom 11.c Uredbe (EU) br. 1168/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ([5]); nadalje prima na znanje stajalište Agencije da je ona obrađivala isključivo operativne osobne podatke osoba osumnjičenih za prekogranični kriminal i terorizam te nije počela obrađivati osobne podatke žrtava i svjedoka; ponovno ističe svoju duboku zabrinutost zbog izvješća da je službenik za zaštitu podataka opetovano upozoravao da bi se tim širenjem obrade podataka prekršilo pravo Unije, ali da je Agencija prvotno odlučila zanemariti taj savjet; prima na znanje odluke upravnog odbora 56/2021, 68/2021 i 69/2021, nakon zaprimanja mišljenjâ Europskog nadzornika za zaštitu podataka o pravilima Agencije o zaštiti podataka, zbog čega je njezin službenik za zaštitu podataka pripremio akcijski plan za provedbu preporuka Europskog nadzornika za zaštitu podataka; poziva Agenciju da riješi tu situaciju i osigura potpunu usklađenost s pravilima Unije o zaštiti podataka, da se redovito savjetuje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka te da tijelo nadležno za davanje razrješnice izvještava o stanju reforme i ostvarenom napretku;

([4]) Direktiva 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupcima država članica za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom (SL L 348, 24.12.2008., str. 98.).

([5]) Uredba (EU) br. 1168/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 2007/2004 o osnivanju Europske agencije za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica Europske unije (SL L 304, 22.11.2011., str. 1.).

65. žali zbog velikog kašnjenja u omogućavanju pristupa izvješću OLAF-a zastupnicima u Europskom parlamentu, kao i višem rukovodstvu i službeniku za temeljna prava; podsjeća da se očekuje da će biti predstavljena dva dodatna konačna izvješća OLAF-a u vezi s Agencijom; iako priznaje da bi zaključci izvješća OLAF-a mogli biti od javnog interesa, traži da se povjerljivo izvješće objavi u okviru Uredbe (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ([6]) kako bi se poštovala povjerljivost istraga koje provodi OLAF kao i legitimna prava umiješanih osoba, uključujući njihova prava na zaštitu podataka; ponovno poziva na to da se, nakon njihova dovršetka, zastupnicima u Parlamentu te cjelokupnom izvršnom osoblju Agencije kojima je pristup tim izvješćima potreban za osiguranje transparentnosti i odgovornosti Agencije te pravilnog izvršenja proračuna Agencije u budućnosti odmah omogući pristup tim konačnim izvješćima;

66. napominje da su problemi utvrđeni u medijskim izvješćima, zaključcima radne skupine za nadzor Frontexa i zaključcima OLAF-ova izvješća doveli do odbijanja davanja razrješnice u prethodnom ciklusu; naglašava da Agencija trenutačno u procesu tranzicije nakon ostavke bivšeg izvršnog direktora u svjetlu istrage OLAF-a o lošem upravljanju Agencijom; nadalje, u tom smislu pozdravlja različite mjere koje je poduzela privremena uprava kako bi poboljšala svoje aktivnosti i standarde; sa zadovoljstvom primjećuje da su tim aktivnostima obuhvaćena pitanja proračunskog i financijskog upravljanja kao što je pojašnjavanje delegiranja i daljnjeg delegiranja dužnosnika za ovjeravanje plaćanja, veće poštovanje temeljnih prava u okviru pojačane institucijske suradnje između privremene izvršne uprave i službenika za temeljna prava, kao i promjene upravljačke kulture vidljivim pomakom prema decentralizaciji, delegiranju i poboljšanom dijalogu u procesu donošenja odluka; posebno pozdravlja predanost privremene uprave promjeni upravljačke kulture, radu na ukidanju kulture šutnje i poticanju kolektivne suradnje na rješavanju pitanja; poziva Agenciju da ostane predana potpunoj provedbi tih potrebnih reformi i nakon imenovanja stalnog izvršnog direktora te da tijelo nadležno za davanje razrješnice izvijesti o postignutom napretku;

67. podsjeća Agenciju na činjenicu da ona odgovara Europskom parlamentu i da je Parlament odlučio osigurati da Agencija doprinosi stalnoj i ujednačenoj primjeni prava Unije, uključujući pravnu stečevinu Unije o temeljnim pravima, a posebno Povelje Europske unije o temeljnim pravima; ističe da je, kako bi se to ostvarilo, potrebno osigurati pojačanu suradnju s upravnim odborom Agencije povećanjem transparentnosti, odgovornosti i demokratskog nadzora Agencije;

68. poziva Agenciju da uloži više napora u informiranje šire javnosti i građana Unije o relevantnim podacima o uspješnosti, i to na jasnom i pristupačnom jeziku; apelira na Agenciju da osigura veću transparentnost i javnu odgovornost korištenjem medija i kanala društvenih medija;

69. prima na znanje odluku upravnog odbora donesenu na izvanrednom sastanku 20. prosinca 2022. o imenovanju Hansa Leijtensa novim izvršnim direktorom Agencije; potiče Agenciju da uloži još više napora i poduzme sve potrebne mjere kako bi se osiguralo potpuno poštovanje standarda Unije, posebno u području proračunskog i financijskog upravljanja, temeljnih prava, organizacijske kulture i transparentnosti; ponovno poziva Agenciju da predstavi detaljan plan o tome kako namjerava riješiti probleme koji trenutačno izazivaju zabrinutost, zajedno s jasnim i detaljnim vremenskim okvirom za provedbu tih mjera, te da dovrši korektivne mjere za rješavanje svih aktualnih problema na koje su pozornost skrenuli Europski ombudsman, radna skupina za nadzor Frontexa i Savjetodavni forum; poziva Agenciju da u potpunosti provede potrebne reforme, među ostalim i nakon imenovanja stalnog izvršnog direktora, te da tijelo nadležno za davanje razrješnice izvijesti o postignutom napretku;

70. u vezi s drugim primjedbama koje su priložene Odluci o razrješnici i horizontalne su naravi upućuje na svoju rezoluciju od 10. svibnja 2023. ([7]) o uspješnosti, financijskom upravljanju i nadzoru agencija.

([6]) Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).

([7]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2023)0190.